

K e r t o m u s
=====

Henkisen Työn Yhtymän toiminnasta vuonna 1935.
=====

1. Tilanne ja toiminta yleisin piirtein.

Kertomuksen alaisena vuotena on tilanne henkisen työn aloilla suurin piirtein jatkunut edellisellä vuodelle esiintyneeseen ja muodostuneeseen tapaan: toiselta puolelta jossakin määrin helpotusta ja parannusta, mutta toiselta puolelta edelleen vaikeuksia ja pulaa. Helpotusta ja parannusta sikäli, että suuren pulakauden kieltämätön lieventyminen on alkanut yhä enemmän vilkastuttaa elämää tälläkin taholla tuoden työtä ja ansiomahdollisuutta, samalla kuin yleisissä kuluissa, erittäinkin verotuksessa on ollut merkittävässä tasaantumista ja vähennystäkin. Vaikeuksia ja pulaa sikäli, että olosuhteitten lieventyminen ei ole päässyt leviämään täysin yleiseksi; että niilläkin, jotka ovat saaneet työtä, on palkkataso usein, etenkin aikaisemman kalliin ajan korkeakuluiset opinnot ja pulavuosien köyhtyminen huomioon otettuna, perin alhainen; että sananmukaista työttömyyttä on vielä runsaasti, mistä kesällä ja syksyllä kokoontuneet yli kahden ja puolen tuhannen määräiset varatyöanomukset ovat selvänä todistuksena. Erikoisena piirteenä on tullut entistä enemmän näkyviin, että samalla kuin työtä saaneita nuorempia henkilöitä painaa usein opintojen kalleuteen suhtautumaton palkan pienuus, samalla ovat pitkän pula-ajan vaikeuksissa monesti perin pohjin köyhtyneet vanhempiin ikäpolviin kuuluvat henkilöt jatkuvasti syrjäytymässä nuorempien tieltä työmarkkinoilla, joten henkisen työn aloilla on esiintymässä palkkakäsymyksen ohella varsin laajana vanhuudenhuoltokäsymys.

Henkisen Työn Yhtymä puolestaan on puolesta olevanakin aikana mahdollisuuksiensa mukaan pyrkinyt huolehtimaan henkisen työn asemasta yhteiskunnassamme ja edustamaan ja valvomaan henkisen työn tekijäimme yleisiä etuja olosuhteittenme vaihtelussa ja kehityksessä. Paitsi tavanmukaista henkisen työn tekijäin järjestäytymisen tehostamista ja edistämistä ja julkisessa sanassakin tapahtuvaa henkisen työn ja sen aseman ja merkityksen korostamista sekä alaa ja sen etuja käsittävää kosketusta yhteiskuntaan, on yhtymä edelleen erikoisesti onistanut huomiota ja huolta alalla esiintyvälle työttömyyskäsymykselle ja osallistunut myöskin entistä polttavamaksi käyneen vanhuudenhuoltokäsymyksen kehittämiseen.

2. Jäsenet.

Yhtymään ovat vuonna 1935 kuuluneet aikaisemmin liittyneinä jäseninä seuraavat järjestöt seuraavin jäsenmäärin:

Helsingin Konttoristiyhdistys	125 jäsentä.
Suomen Kunnallisvirkamiesyhdistysten Keskusliitto	1,104 jäsentä.
Suomen Musiikkipedagogien Liitto	310 jäsentä.
Suomen Musikeriliitto	270 jäsentä.
Suomen Näyttelijäliitto	133 jäsentä.
Suomen Opettajayhdistys	7,000 jäsentä.
Suomen Rakennusmestari-liitto	1,000 jäsentä.
Suomen Sanomalehtimiesten Liitto	360 jäsentä.
Suomen Teollisuusteknikkojen Liitto	413 jäsentä.
Suomen Teollisuusvirkailijain Liitto	530 jäsentä.
Suomen Virkamiesyhdistysten Keskusliitto	3,500 jäsentä.
Suomen Yksityiskoulunopettajien Yhdistys	700 jäsentä.
Säveltäjäin Tekijäoikeustoimisto	
T e o s t o	54 jäsentä 47
Yhteensä	15,499 jäsentä.

Vuoden kuluessa ei ole liittynyt uusia jäseniä, vaikka eräiden järjestöjen kanssa on asiasta kyllä ollut nimenomaisia keskusteluja.

Vuoden päättyessä on siis yhtymässä ollut 13 jäsenjärjestöä ja niissä yhteensä 15,499 jäsentä.

Jäsenmaksu on ollut 2 mk. kutakin jäsenjärjestön maksavaan jäsentä kohti.

Jäsenjärjestöille on entiseen tapaan lähetetty ilman eri maksua artikkeleita ja selostuksia käytettäväksi näiden lehdissä.

Henkilöjäseniä on yhtymään kuulunut lahjoittajajäseninä 3 ja kannattajajäseninä 16 eli yhteensä 19. Uusia henkilöjäseniä ei toistaiseksi ole onnistuttu saamaan.

3. Hallitus ja kokoukset.

Yhtymän hallitukseen ovat puheena olevalla vuodella kuuluneet:

a) Varsinaisina jäseninä:

Esittelijäneuvos Niilo A. Mannio, puheenjohtajana.

Varatuomari Ilmari Nordberg.

Kouluneuvos Kaarlo Ahtiala.

Ylikirjastonhoit., fil. tri Lauri O. Th. Tudeer.

15492

Teknikko T. Viitanen.

Lehtori Aleksi A. Ilmonen, varapuheenjohtajana.

Toimittaja Heikki Koivula.

b) Varajäseninä:

Johtaja Aug. Tolonen.

Näyttelijä, rouva Hilja Jorma

Varatuomari, rouva Aune Mäkinen-Ollinen.

Erovuorossa olivat kouluneuvos Ahtiala ja kanslianu-
vos L. Harmaja, tullen vuosikokouksessa edellinen valituksi
uudelleen ja jälkimmäisen tilalle hänen pyytäessään eroa toht.
Tuodeer.

Hallituksella on vuoden kuluessa ollut 3 kokousta, ni-
mittäin: 27/3, 17/5 ja 19/11, joista ensimmäinen ja toinen on
pidetty yhtymän toimistossa ja kolmas Virkamiesyhdistysten Kes-
kusliiton huoneistossa.

Lisättyyn hallitukseen ovat hallituksen jäsenten lisäksi
jäsenjärjestöt saaneet kukin lähettää yhden edustajan. Lisätty
hallitus on kokoontunut yhden kerran, nimittäin 18/12 Virka-
miesyhdistysten Keskusliiton huoneistossa.

Yhtymän vuosikokous pidettiin 24/4 Virkamiesyhdistysten
Keskusliiton huoneistossa.

4. Toimihenkilöt ja kanslia.

Yhtymän sihteerinä on edelleen ollut toht. Rafael Engel-
berg.

Yhtymän kirjanpitäjänä ja kanslia-apulaisena on edelleen
toiminut konttoripäällikkö Jalmar Hakonen.

Yhtymän toimisto on entiseen tapaan sijainnut sihteerin
asunnon yhteydessä, kesäkuusta lähtien Fredrikink. 29 A 1.

5. Yleinen propagandatoininta.

Kun varojen puutteen takia ei edelleenkään ole voitu
ryhtyä jatkamaan oman lehden julkaisemista, on jäsenjärjestöjen
lehdille ja yleisiininkin lehtiin toimitettu yhtymän alaan kuu-
luvia kirjoituksia ja tietoja. Sellaisina mainittakoon puheen-
johtajan, esittelijäneuvos Mannion kirjoitus "Keskiluokkakysy-
mys", tohtori K.E.P. Hiitosen kirjoitus "Henkisen yhteistyön
Suomen valiokunta ja sen toiminta", ministeri Eino Varosen tut-
kielma "Kunnallisvirkamiesten n.s. neuvottelu-oikeudesta", P.
Dubois'in kirjoituksen suomennos "Tekniikan vastuunsuus nykyi-
seen talouspulaan", selostus Ranskan henkisen työn tekijäin
työttömyyskassoista, samoin Kansainvälisen henkisen työn tekijäin
liiton XII vuosikongressista ym. sekä sihteerin tohtori Engel-
bergin kirjoitukset "Henkisen työn tekijäin työttömyyden tor-
juminen varatöitä järjestäen", "Henkisen työn tekijäin etujen

valvominen ja yhteinen järjestäytyminen", "Mitä hyötyä jäsenjärjestöllä on kuulumisesta Henkisen Työn Yhtymään" ja "Eräitä huomioita henkisen työn tekijäin varatyötoiminnasta."

Yleisradiossa on yhtymän toimesta pidetty seuraavat esitelmät: esittelijäneuvos Mannio 11/3 esitelmän "Henkisen työn tekijäin työttömyyshuolto", toimittaja Koivula 7/7 esitelmän "Sanomalehtimiesten kansainvälinen yhteistoiminta" ja varatuomari Aune Mäkinen-Ollinen 23/12 esitelmän "Virkamiesten tapaturmat ja tapaturmakorvaukset".

6. Osallistuminen henkisen työn tekijäin työttömyyshuoltoon.

Jouduttuaan vuonna 1933 suoranaisesti kiinnittämään valtiovallan huomiota henkisen työn tekijäin työttömyyteen ja esitelmään sopivia varatöitä huoltomuodoksi ja edelleen eduskunnan asetettua määrärahoja sanottua varatyötoimintaa varten syksyllä 1934 välittömästi osallistumaan näiden varatöiden järjestelyyn sekä oltuaan mainitulla syyskaudella varsinkin puheenjohtajansa ja sihteerinsä kuuluessa valtion asettamaan varatyötoimikuntaan ainakin välillisesti mukana itse käytännöllisessä varatyötoiminnassa, antoi yhtymä lähinnä sihteerinsä toimenpiteiden muodossa jatkuvaa apua ja tukea varatyötoiminnalle myös kevätkaudella 1935, jolloin se kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön määräyksestä oli sijoitettuna Helsingin kaupungin Työnvälitystoimiston huostaan. Samalla yhtymä varsinkin puheenjohtajansa välityksellä odusti valtiovallan taholle huomautusta, että olisi yleisten työttömyysasiain yhteydessä kiinnitettävä huomiota henkisen työn tekijöitä koskevan työnvälityksen tehostamiseen ja parantamiseen, ehkä asian niin vaatiessa tavalla taikka toisella tätä työnvälitystä erikoistamalla.

Kun sitten kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön menoarvioon oli otettu määräraha uusien henkisten alojen varatöitä varten puheena olevan vuoden syyskaudella, päätti yhtymän hallitus heti syyspuoleen ryhtyttäväksi toimenpiteisiin, jotta henkisten alojen työttömät varsinkin maaseuduilla, mistä edellisen talven varatöihin oli vähemmän päästy osallistumaan, huomaisivat tulla käyttämään hyväkseen järjestettäviä varatyötilaisuuksia. Tämän mukaisesti sihteeri huolehtikin huomautuksia sekä suullisesti järjestöjen toimihenkilöitä myöten että sanomalehtitiedoitusten muodossa.

Edelleen joutui yhtymä läheiseen suhteeseen elokuun alussa alkaneeseen varsinaiseen syyskauden henkisen työn tekijäin varatyötoimintaan eli virastovaratyötoimintaan, niinkuin sitä lyhyiden vuoksi ruvettiin mainittamaan, sen kautta, että kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö asettamaansa "virastovaratöiden toimikuntaan" määräsi jälleen puheenjohtajaksi yhtymän puheenjohtajan ja sihteeriksi yhtymän sihteerin, jota paitsi

toimikunnan kanslia sijoitettiin yhtymän kanslian yhteyteen ja toimikunnan ensimmäiseksi kanslistiksi otettiin yhtymän kanslisti, tullen kaikella tällä varatyötoiminnalle vähemmän virallinen ja enemmän luottamuksellinen leima.

Samalla kuin varsinainen varatyötoiminta tapahtui kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön valtuuttamana ja kustantamana, lopetti ministeriö kuitenkin varsinaisen varatyökanslian pidon jo kolmen kuukauden jälkeen elo lokakuun lopussa, jolloin toiselta puolelta asiain ja asiakkaiden virta kulki vielä melkoisen vuolana totutussa kansliapaikassa. Kun tätä jälkivirtaa etenkin uudistussijoitusten vuoksi jatkui vuoden loppuun ja yhtä lailla uuden vuoden puolella ilman että kanslian pitoa varten olisi valtion taholta asetettu mitään varoja, lukuunottamatta toimikunnan sihteerille kokouspalkkiomuodossa tulevaa korvausta, katsoo sihteerin huomattavan osan asiain aiheuttamasta työstä tulloensa suorittaneeksi yhtymän sihteerin ominaisuudessa, jolleisena hän ei mielestään voinut asiain hoitoa keskenkään jättää niiden koskiessa yhtymän edustamia henkilöpiirejä. Myöhemmin maaliskuun alusta vapautti kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö yhtymän sihteerin hänen toivomuksensa mukaisesti varatyötoimikunnan sihteerin toimesta, siirtäen asiat sosiaaliministeriön ylimääräisen virkamiehen hoidettaviksi.

7. Osallistuminen vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutus-
kysymyksen käsittelyyn.

Tultuaan erittäinkin varatyötoiminnassa välittömään tekemiseen henkisen työn tekijöiden vanhuudenhuoltokysymyksen kanssa, osallistui yhtymä mielellään Suomen Liiketalalla Toimivien Liiton ja Finlands Svenska Kontorsmannaförbundin esityksestä ja näiden kanssa syyskuudella puheena olevaa vuotta vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutuskysymyksen käsittelyyn. Aluksi syyskuun lopulla tiedusteltiin 27:n yhdistyksen nioltä yhteisten neuvottelujen järjestämisestä asiassa. Vastausten ollessa myönteisiä järjestettiin tällainen yhteinen neuvottelutilaisuus Suomen Rakennusmestariiliiton kerhohuoneistossa marraskuun 24 p:nä. Tilaisuudessa toimi puheenjohtajana yhtymän puheenjohtaja, joka myöskin piti esillä olevasta asiasta valaisevan esitelmän, antaen samalla ennakkotietoja valmistumassa olevasta Vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutuskomitean mietinnöstä. Tilaisuuteen oli edelleen saatu esitettäväksi tukholmlaisen, tohtori Emil Liedstrandin vartavastan valmistama ruotsalaista eläkevakuutustoimintaa koskeva selostus. Laajassa ja vilkkaassa keskustelussa valaistiin asiaa monipuolisesti. Lopuksi kokous antoi asettamalleen erityiselle valiokunnalle, johon myöskin yhtymän sihteerin tuli kuulumaan, tehtäväksi soikkaperäisen selostuksen laatimisen kokouksen menosta ja käsittelyistä, mikä sitten on varsinkin asianomaisen järjestöjen lehdissä tullut julkaistuksi. Asiaan joutui yhtymä vielä palaamaan sen johdosta, että sen oli annettava sosiaaliministeriölle

lausuntonsa yllämainitusta Vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutuskomitean mietinnöstä, mikä lausunto kuitenkin siirtyi seuraavan vuoden puolelle.

8. Henkisen työn tekijäin etujen valvominen yleisissä vaaleissa.

Puheena olevan vuoden lopulla otettiin esille kysymys henkisen työn tekijäin järjestyneestä osanotosta ensi kesänä toimeenpantaviin valtiollisiin vaaleihin. Paitsi yhtymän hallituksessa käsiteltiin kysymystä erittäinkin yhtymän lisätyssä hallituksessa. Neuvoteltua asiasta eri tahoilla oli sen suhteen kypsynyt se ajatus, ettei tällä kertaa olisi nimettävä erityisiä henkisen työn ehdokkaita, vaan ainoastaan esitettävä puolueiden hallituksille toivomus, että nämä ottavat listoilleen henkistä työtä ja sen pyrkimyksiä lähellä olevia edustajia. Tämä kanta myös hyväksyttiin. Samalla asetettiin asian toimeenpanoa varten erityinen valiokunta, johon valittiin varatuom. Rudolf Rannikko, toimitt. Heikki Koivula, joht. H.V. Santala, maist. R. Liukkonen, näyttelijä Hilja Jorma ja toht. C.O. Frietsch sekä sihteerinä ja kokoonkutsujana yhtymän sihteeri.

Valiokunta, valittuaan puheenjohtajakseen varatuom. Rannikon tarkisti jo yhtymän lisätylle hallituksella esitetyn puoluehallituksille lähetettävän kirjelmän luonnoksen, mihin oli otettu lukuisien henkisen työn tekijäin järjestöjen allekirjoitukset. Kirjelmä lähetettiin puoluehallituksille allekirjoitettuna joulukuun 18 p:nä.

Valiokunta asiana käsitellessään katsoi edelleen, että se voipi haastatteluilla ja artikkeleilla aikanaan tukea vaalitointa ja henkistä työtä erikoisemmin edustavien ehdokkaiden ehdokkuutta sekä eri tavoin tehdä propagandaa henkisen työn tekijäin osallistumiseksi vilkkaasti sääntestykseen.

9. Edustus valtion taholle.

Paitsi edellä esitehdyllä tavalla työttömyyshuollossa ja vanhuus- ja työkyvyttömyysvakuutusasiassa, ei yhtymällä kuluneella vuodella ole ollut erikoisia kosketuksia valtion taholle.

10. Ulkomaiset suhteet.

Yhtymä on entiseen tapaan ollut jäsenenä kansainvälisessä henkisen työn tekijäin liitossa (C I T I) ja ottanut osaa sen toimintaan.

Mainitun kansainvälisen liiton vuosikongressiin Brysselissä syyskuun 26 - 28 p:nä toimitettiin yhtymän puolesta esittelijä-neuvos Mannion laatima alustus "Yleisten töiden järjestäminen työttömille henkisen työn tekijöille". Vastoin aikomusta ei kuitenkaan varojen ja sopivan henkilön puutteessa voitu muuten osallistua kansainvälisen liiton vuosikokoukseen.

Sitä vastoin Genevessä lokakuun 28-29 p:nä pidetyssä kansainvälisen henkisen ~~työ~~ ^{henkisen} komissionin kokouksessa kävi yhtymä edustamassa prof. K.S. Laurila, joka Suomesta on ollut valittuna komissionin jäseneksi. Professori Laurila muun edustuksensa

ohella selosti kokouksessa erityisesti Suomessa juuri järjestettyjä henkisten alojen työttömien varatöitä, antaen tietoja niin järjestelymuodoista kuin työsijoitusten laadusta ja laajuudestaakin, mitkä kaikki tuntuivat muiden maiden edustajissa herättävän vilkasta mielenkiintoa.

Muuten on yhtymä entiseen tapaan ollut kirjevaihtosuhteissa ulkomaisille henkisen työn tekijäin järjestötaidoille, lähinnä kansallisten yhtymäin kansainväliseen liittoon, antaen asianhaarojen mukaan pyydettyjä tietoja ja lausuntoita.

11. Talous.

Yhtymän tiliasema ja taloudellinen tila kuluneena vuotena ovat olleet seuraavat:

Tulot ja menot vuonna 1935.

Tulot:

Jäsenjärjestöjen vuosimaksut	33,050:--	
Kannattajajäsenten vuosimaksut	950:--	
Tahjoittajajäsenten suoritukset	1,000:--	
Avustukset	6,000:--	41,000:--
Korkoa talletetuista varoista		533:10
	Smk.	41,533:10
	=====	

Menot:

Palkat	15,500:--	
Vuokra	2,400:--	
C.I.T.I:n jäsenmaksu	1,500:--	
Posti- ja puhelinmaksut	497:50	
Tutkielmat ja selostukset	293:--	
Tiedonannot ja monistukset	816:50	
Konttoritarpeet	234:--	
Sekalaiset menot	738:35	21,979:35
Vuoden ylijäämä		19,553:75
	Smk.	41,533:10
	=====	

Tila joulukuun 31 p:nä 1935.

V a r a t :

Rahaa:		
Kassassa	2,013:90	
Shekitilillä	12:65	
Säästötilillä	378:75	2,405:30
Tilisaatavat		42,979:95
	Smk.	45,385:25
	=====	

V e l a t :

Puhdas omaisuus:

1/1 1935

25,831:50

Lisäys

19,553:75 45,385:25

Smk. 45,385:25

=====

Vuoden taloudellinen tulos on ollut koko lailla onnellinen, tullen ankarahkosta tulo- ja menearviosta tulopuoli melkoisesti ylitetyksi ja menopuoli alitetuksi. Yhtymän taloudellinen asema saataneen näin ollen merkitä jälleen täysin vakautetuksi.

Vuosikokouksen valitsevat tilintarkastajat kamreeri Edw. Helenius ja kontrollööri Väinö Honkanen ovat toukokuun 8 p:nä 1936 tarkastaneet vuoden 1935 hallinnon ja tilit. Kun tilintarkastajain kertomus ei sisällä muistutuksia eikä ehdotuksia, ei yhtymän hallituksella ole sen johdosta ollut vuosikokoukselle mitään esitettävää.

12. Hallituksen erovuoroiset jäsenet.

Yhtymän hallituksesta ovat vuodelta 1935 erovuorossa varsinaiset jäsenet tekniikko T. Viitanen, lehtori Aleksi A. Ilmonen ja toimittaja Heikki Koivula sekä varajäsenet johtaja Aug. Tolonen, näyttelijä Hilja Jorma ja varatuomari Aune Mäkinen-Ollinen.

Helsingissä, toukokuun 18 p:nä 1936.

Henkisen Työn Yhtymän hallituksen
puolesta:

Riikko K. Manninen

Puheenjohtaja.

Rafael Engelberg.

Sihtööri.